

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi elő-

járóságoknak egész évre . . . . . 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér.

Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

„Széthuzó társadalom.”

(G.) A vármegyei kaszinó legutóbbi közgyűlésének Kubinyi Géza főispán beszéde volt az eseménye.

Programmot jelent ez a beszéd, a vármegyei kaszinó jövőjének programját, de egyszersmint Kubinyi Géza társadalmi programját és az ezen téren kifejtendő tevékenységének céljait.

Egyesíteni Rimaszombat város „széthuzó társadalmát” a kultúra égíse alatt: ez ugyanis mint egy társaság programja, ugyanis mint egy nagy akarattal és szívós energiával rendelkező vezető egyéniség célja nagyszerű és minden tekintetben kívánatos.

Egyesíteni Rimaszombat város széthuzó társadalmát a kultúra jegyében, ebben a mélyjáratu programban nem a kulturán ül a hangsúly, a „széthuzó társadalom” az, amely nagyfontosságú jelentőséggel kommentálást kíván.

Ezzel nem azt mondjuk, hogy a kultúra Csímborasszóján élünk s hogy nálunk nincs szükség a haladás tiszta szelére, de annak a meggyőződésünknek akarunk kifejezést adni, hogy a kulturvérszegénységünknek sokkal sajnálatosabb és orvoslás után kiáltóbb jelenség is él a társadalmunk rövid láthatárán belül s ez a társadalmunk széttagolódása általános, de sokszor egyéni elvek és érdekek szempontjából.

Hogy egy kisváros életében mit jelent az: beskatulyázva élni és elsáncolt határok közül agyarkodva vagy bántó mosollyal nézni a másik sánczárók határai közé s hogy mit jelent ez az általános társadalmiság szempontjából, azt felesleges részletezve megrajzolni.

Rimaszombatnak társadalmi képe élénken reámutat erre s hogy Kubinyi Géza éleslátása, életismerete ennek a beteges jelenségnek orvoslását tűzte ki a jövő

feladataiul, annak talán elsőrendű oka abban rejlik, hogy még a háboru vérválasztó dübörgése sem tudta teljesen egyesíteni a széthuzó törekvéseket s hogy orvoslás után kiált helyi társadalmunk ezen beteges félszégése.

Egy magas nivón álló és magas társadalmi osztályok hangkörének irt folyóiratban előkelő tollak írnak arról, milyen lesz a háboru utáni magyar társaság? És arról, hogy lesz-e ilyen?

Mindenesetre érdekes jelenség, hogy ugyanakkor a perifériák egy csöndes pontján egy a vidéki konturok közül tekintélye és tapasztalatai révén kikiáltó egyén megadja a háboru utáni társadalom munkájának nagyszerű célját s a társadalom egyesítését a kultúra védőszárnyai alá tereli.

A léleknek meleg szeretetével köszönjük Kubinyi Géza társadalmi utmutatását, mely a legméltóbb helyről hangzott el s a legtöbb garanciával van övezve abból a szempontból, hogy nem marad élettelen kimondott szó, de a megvalósulás nagyszerű ténye lesz belőle.

A jövő nagy céljai, a háboru utáni idők óriási feladatai egy egységes társadalmat kívánnak, amelynek védőtegyvere, éltetője és összetartója a kulturának, ha sokágazatu is, de egységes hatalma.

Ezenek az igazságnak szempontjából nem lehet közömbös senki előtt, aki a jelen eredményeiből a jövő mozaikját szereti összerakni, hogy az idők jele elboronálja-e azt a sok kiabáló, felesleges vonalat, amely a múlt embereket elválasztja egymástól s hogy egységes szívvel fogadjuk-e a kultúra ezer áldását vagy csak csipogatunk belőle mint az éhes veréb s mint a hogy eddig kapkodva szemelgettünk?!

Az oktalan pazarlás korlátozása.

(H. G.) A háboru következtében sokan jutottak nagy jövedelemhez. A váratlan és könnyű szerrel szerzett nagy vagyonok költségesre csábítottak és hihetetlen üzlet fejlődött ki a fényűzési cikkekben.

A hirtelen és sokszor bűnös uton nagy vagyonok tulajdonosai ékszerket, szőrméket s különféle dísz tárgyakat vásároltak hihetetlen tömegekben, hogy az esetlegesen lesújtó igazságszolgáltatás és a biztosan várható adó elől elvonják jövedelmüket. — A könnyen meggazdagodott egyének örületes tékozlása másokat is pazarlásra csábított s a közérkölcset s a belső anyagi helyzetet rontották.

Ez esemény foglalkoztatta a képviselőházat, ahol a pénzügyminiszter erélyes rendelkezéseket helyezett kilátásba.

A megígért rendelkezések első részlete mostanában került nyilvánosságra. A hivatalos lap három rendeletet közöl, a melyekkel a kormány a fényűzési cikkek behozatalát akarja lehetlenné vagy legalább is igen nehezé tenni.

Az első rendelet értelmében ellenséges országok területéről származó következő árucikkek behozatala, illetve átvétele teljesen meg van tiltva:

Sáfrány, füge, narancs, datolya, ananász, gyümölcs, szarvasgomba, virágok és növények, madárőrök, emberhaj, dísztollak, szeszes italok, bor, pezsgő, kapri, csipkeneműek, batiszt és más ritkább szövetek, sálak, tüll és csipkekendők, szőnyegek, selyem és félselyemárúk, művirágok, kalapok, ruházatok, pipereárúk, finom kefékötőárúk, cigarettapapír, bőrkezttyük, tajték, láva és celluloid-készítmények — a meg nem világított képnélküli filmek kivételével, — teknősbékaárúk, fényképészeti lemezek, márvány- és alabastrom-készítmények, írótollak, leoni árúk, esszenziák és illatszerek.

Ha ezek az árúk valamely szövetséges vagy semleges állam területéről érkeznek, akkor a belföldi átvéte fel a vámhivatalnál írásban nyilatkozatot köteles adni arról, hogy az áru nem ellenséges területről származik és kötelezettséget vállal, hogy vallomásának minden következtetést viselni fogja. Nehány árunemre vonatkozólag a belföldi átvéte a termelési hely illetékes magyar és osztrák konzuljának bizonyítványát is tartozik felmutatni.

A második rendelet felfüggeszti a vámtarifának vámfizetésre vonatkozó rendelkezéseit és kimondja, hogy a vámok az előirt arany érmekben fizetendők, és ha a vámösszeg az aranyérme értékénél kisebb, a vámhivatalok a koronaérték váltópénzeivel adják vissza a felesleget.

A harmadik rendelet ennek megfelelően kimondja, hogy az osztrák-magyar bank által a vámfizetések felhasznáható aranyérmek pótlására kiadott utalványok — vámaranyutalványok — az előbbi rendeletben említett árúk s azonkívül még az ezzel összefüggő készítmények behozatalánál többé nem használhatók. — Ezeknél az árúknál a behozatal alkalmával vámhitelezés sem történhetik, és az utólagos

befizetés kedvezménye megszűnik. Ez a rendelkezés a már engedélyezett vámbírelre is vonatkozik. A vámbiztosítékokat ezentúl kizárólag készpénzben kell lefizetni. A posta és a vasút a vámkezelést többé nem közvetítheti, ezt maguk az átvevők tartoznak elvégezni, ami hatóságosabb ellenőrzés szempontjából szükséges.

Világháború.

A múlt héten avval végeztük, hogy ebben a háboruban az entente számára nem igen teremnek babérok. No hát ez a jóslatunk nem teljesült, mert lapunk megjelenése után az oroszok Azsiában elfoglalták Erzerumot.

Az első percekben igen nagy ujjongás támadt az orosz és francia újságokban, mert 100000 fogolyról, ezer ágyúról és egy hatalmas, erős várról beszéltek. — Pedig a törökök már egy-két héttel előbb úgy nyilatkoztak, hogy az oroszok a Kaukázus felől erősen nyomják őket Erzerum táján, de az sem lesz nagy baj, ha Erzerum elesik. Az entente nagy ujjongása és a mi megdöbbenésünk néhány napig tartott csak, mert megjöttek a hiteles jelentések, hogy Erzerumot régi erődök védték és ott a törökök vissza hagytak 50 elpusztított ágyut, miután elhatározták az erődök kiürítését és a város átadását. El is fogtak talán 5000 embert, de a százezer védő nyugat felé visszavonult, miután sokáig vártak a fölmentő török seregek megérkezésére, azok a rossz utak miatt nem értek oda kellő időre.

Igy az entente részére csakugyan termelt babér Azsiában, mert Erzerumot elfoglalta az orosz, de a török sereg veszteségei jelentéktelenek, alighanem az oroszoknak került igen sokba Erzerum elfoglalása s most nekik kell kipótolniuk megritkult soraikat.

Erzerumról szólván, tudnunk kell két történelmi tényt: azt t. i. hogy Erzerumot az oroszok 1829-ben és 1878-ban is elfoglalták már, de visszaadták Törökországnak. A nagy örmény város az Ararát hegy tövében fekszik, olyan vidéken, hogy igen nehezen közelíthető meg, csak a Fekete tenger felől van jobb útja. Ázsiai Törökország más oldala felől minden uttól, vasutttól félre esik és így az oroszok nem sokat nyertek vele.

A törökök jelentik, hogy a Trapezunt Ersingjam, Diarbekr vonalon megerősödve várják az oroszokat.

Nagyhangú nyilatkozatokat kürtöltek világgá arról is, hogy a mezopotámiai szorongatott angol csapatokat föl fogják szabadítani az oroszok, de nem olvasunk semmi különös hadi eseményt ebben az irányban. Erzerum bevétele nincs hatással a mezopotámiai frontra, mert az olyan távol esik attól és az odavezető utaktól, hogy el sem képzelhető ilyen hatás.

Mezopotámiában az angol sereg egy részét bezárták Kut-el-Amarába, a többi pedig a Tigris és Eufrát folyók öszeömlésénél szorongatják a törökök.

A legkeletibb részokről ugorjunk át a legszélsőbb nyugati harczterekre, ott is erős és heves harcok folynak, egyelőre helyi jelleggel, de erősen a németek győzelmével több helyen. Különösen Arras és Ipern között törnek elő nagy erővel a németek. Ipern mellett a múltkor angol állásokat foglaltak el. Sou-

cheztől keletre 800 méteres állást rohammal foglaltak el. Legutóbb 10 kilométer szélességben és 3 kilométer mélységben elfoglaltak egy beszögellő igen erős francia állást, a honnan mindig nyugtalanították őket. Itt nagy harc lehetett, mert a németek 3000 farneciát elfogtak és sok municziót zsákmányoltak. Ez a Maas magaslatokon történt Verduntól északra, a Champagneban is erősen harcoltak s Elzászban is mintegy 800 méter szélességben előhaladást tettek a németek. Ki tudja, nem nővi-e ki magát ezekből egy hatalmas német offenzíva?

Az angolok ellen újabban szintén indítottak repülőátadásokat és sok kárt tettek nekik Anglia keleti partvidékein.

A mi harcztereinkre térve, az olasz harcztéren főleg ágyuharcok folytak elég hevességgel és több helyen. Érdekes, hogy a mi repülőink ismét Milánó környékéig jutottak és bombáikkal sok kárt okoztak az olaszoknak, akik Laibachot bombázták volna, de sikertelenül, sőt egy repülőjüket lelőtték.

Az orosz harcztéren napok óta mély csend uralkodott, nem volt semmi jelenteni való, de legutóbb Tarnopoltól északnyugatra orosz biztosító csapatok megtámadták a mi előállításainkat, de visszaverték őket.

A déli harcztéren, Albániában derekasan előnyomulnak a mi csapataink s az albán törzsek szívesen csatlakoznak hozzájuk és segítenek nekik. Durazzót már egészen körül zárták s az előállításokon megütköztek velük Durrazzótól délkeletre a Skumbi folyó táján s visszaszorították őket. Együttal pedig repülőink bombákat dobtak a durazzói kikötőbe s egy olasz szállítógőzöst elsüllyesztettek.

Szaloniki körül a francziák előőrsi csatározásokat jelentenek, de különben minden csendes.

A Dardanelláknál is megjelenik néha egy-egy francia vagy angol hajó és lelead egypár ágyulövet, hogy ott se legyen csöndes a tájék.

Rendkívüli megyegyűlés.

E hó 26 án, szombaton délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott a vármegye törvényhatósági bizottsága.

Az ülést megelőző állandó választmányi gyűlés e hó 21-én, hétfőn délelőtt volt *Kubinyi Géza* főispán elnöklete alatt. *Lukács Géza* alispán gyengélkedése miatt nem vett az ülésben részt.

A vármegyei közgyűlésen a törvényhatósági bizottság tagjai kevés számmal jelentek meg, *Kubinyi Géza* főispán elnökölt, *Lukács Géza* alispán betegsége miatt nem volt jelen, mint helyettese: dr. *Fornet Gyula* főjegyző vett részt.

Az ülés első tárgya a 20000 koronán felüli jövedelem-adó felszólamlási bizottság 3 rendes és 3 póttagjának választása volt. Egyhangulag az állandó választmány javaslatához járult hozzá a vármegye közönsége és a bizottság rendes tagjaiul *Hevessy Bertalant*, *Szent-Ivány Józsefet* és *Szilárdy Bélát*, póttagokul *Hisnyai Heinzelmann Alfrédet*, *Szuhay Zsigmondot* és *Beelik Ivánt* választották meg.

Tudomásul szolgált a belügyminiszter azon rendelete, mely szerint a bizottság elnökévé dr. *Radóvánszky György* cs. és kir. kamarás neveztetett ki.

Tárgyalta a közgyűlés Debreczen város közönségének a rézgálicz megszerzése, Szatmárnémeti város közönségének a rokkant katonák segélyének felemelése és Kisküküllővármegye közönségének a tisztviselők napidijainak és

kilométerpénzének emelése tárgyában a kormányhoz intézett feliratait.

Nagyőrceze város szervezkedési szabályrendeletének átdolgozása ügyében keletkezett polgármesteri jelentés került ezután tárgyalás alá, mely élénken reá világít a város anyagi körülményeire, melyek a városrendezési törvény intézkedéseinek végrehajtását lehetetlenné teszik. A törvényhatóság tudatában azon nagyhatalmú érdeknek, mely Nagyőrceze város autonómiájának fenntartásához tűződik s amely szoros összefüggésben van a nemzetiségi áramlatok megfékezésének kérdésével, elhatározza, hogy rendkívüli államsegélyt kér Nagyőrceze város részére.

Több hadikölcsön jegyzésre vonatkozó közlési határozat nyert elintézés, több községi és körjegyző pótlékainak és átalányainak felemelése tárgyában kelt határozathoz nem járult hozzá a törvényhatóság, mert nem tartja méltányosnak, hogy egyesek javadalmazása emeltessék s mert tervbe van véve, hogy a kérdés egységesen rendeztessék.

A vakokat gyámolító egyesület, a magyar Adria-egyesület s a „Kéve” művész egyesület kérelme nem nyert támogatást.

Színház.

Hosszu strófákat követelő témák tolnak a tollamra, mikor a harmadik háborus esztendő rimaszombati színiszezonjáról írok kritikát és nehéz önakarattal kell hozzá, hogy megfogjam a szaladó kis jószágot és ne engedjem belekötni olyan dolgokba, amelyekben segíteni amúgy sem tud.

De érintenie szabad lesz e kérdéseket.

Megállapíthatjuk, hogy *Farkas Mihály* színársulata a jelen viszonyok között határozottan jónak mondható és megérdemli a közönség szeretetét. Sokoldalú, talentumos színészei vannak, kedves és a nehéz helyüket tökéletesen betöltő színésznői, akiknek művészi ázsíóját igen emeli úgy a színpadi diszkrét szereplésük, mint az életbeni szerény magatartásuk.

A közönség eléggé támogatja őket s az előadások nyomán gyakran jár tapsos siker, csak a millió borzasztó, a kis, szegényes színpad sir, nyikorog estéről-estére Rimaszombat kultur-szegénysége miatt....

*

Szombaton este Strausz muzsikáját hallottuk, a „Legénybúcsú” operett ment elég szép számú közönség előtt. A színészek jókedvvel vitték a darabot s különösen a *Nádasi Miczi* temperamentuma volt kedvesen meleg, *Gyulai Gizella* szépen énekelt és finoman játszott, *Schmidt Etel* nadrágszerepben mutatta meg, hogy a vérbeli színésznő előtt rossz szerep nem létezik. A térfiak közül elsőrendű alakítás volt a *Csolnakossy*, aki estéről-estére közelebb férközik tetszésünkhöz. Jó volt *Ernyei* is, *Molnár János* pedig pompás felfogással adta szerepét, *Farkas Mihály* és *Zöldy Hermin* kis szerepeikben nagyszerűen illeszkedtek bele az együttesbe.

Vasárnap délután „Katicza” operett ment jó előadásban, este a „Mozitündér” című mulatságos operett került színre. Az előadás ki fogástalanul gördült és a legsikerültebbek egyike volt. Igen szép számú közönség nézte végig. *Gyulai Gizella* a moztitündér eleven szerepét nagyszerű kedvvel játszotta s a könnyű melódiájú énekszámokban igen szépen érvényesült kellemes hangja, mely a felsőbb regiszterekben is bátran és biztosan csengett. *Nádassy Miczi* a tánczos szubrettnék nagyon alkalmas szerepben kapott sok tapsot, amit behízelt hangjával, mosolygó szemével és könnyű tánczával meg is érdemelt. *Csolnakossy*, mint mindig — kitűnő volt. A legegészségesebb komikum, természetesen felfogás jellemzik kiforrott játékát, mely nagyobb deszkákra kívánczik a mienknél. *Ernyei János* játéka és éneke tetszett, a *Molnár János* örökösen tapsra készítette a közönséget. — Szépen és finom nünanszirozással játszotta *Lambert* karmester a kedves zeneszámokat. Külön kell dicsérettel megemlékeznünk *Molnár* és *Schmidt Etel* apacs-táncz betétjéről és *Molnár* fűtőszólójáról.

Hétfőn, zónaelőadásban a „Tiszavirág” operett került másodszor színre. Az előadás tetszett a kisszámú közönségnek.

Kedden meleg este volt. A társulat mint drámai ensemble mutatkozott be Gábor Andor „Ciklámen“-jében. A hanczurozó író komoly kiruccanása és sok helyen poetikus szépségű darabja nagyon tetszett közönségünknek. Voltak — mert nem lennének Rimaszombatban ha nem lettek volna — akik a díszletek hiányosságát és a toalettek nem legutolsó divatkreáció voltát kifogásolták, ezek elfelejtik, hogy a rimaszombati szegényes színpadon és szegényes színpártolás mellett luxuriosus kiállítás lehetetlen. Mi — és velünk sokan — tudtuk élvezni a darab szépségét s ez tökéletesen elegendő.

Első helyen *Schmidt* Eteletről kell írunk, aki már az operettbeli szerepléseiben is tehetséges fiatal lánynak mutatkozott s aki a Magda és a kegyelmes asszony kettős szerepében minden várakozást felülmut. Játéka a legapróbb igit kidolgozott és kicsiszolt volt, tele érzéssel, meggyőződéssel és biztossággal. Nem voltak viharos, nagygesztusú kitérései, melyek kedvelt járványszerűséggel ejtik meg a drámai művésznőket s amelyek messze esnek a való élet vonalaitól. A felizzott jelenetekben természetes egyszerűséggel érvényesült drámai akcentusa, tompának látszó hangját néha kedvesen tudta simává, meleggé és melegítővé tenni. Szerepének variáns tónusait könnyen kezelte, mélytűző szemével sok érzést adott könnyen pergő szavaiba — *Ernyei* János elegáns könnyedséggel játszott, az érzésskálája meglehetősen kiformalódva állott előttünk. *Molnár* félszeg szerepében elsőrendűt produkált s a komoly részekben lelki finomságokat árult el. — *Csolnakossy* markáns vonásokkal rajzolta a férj alakját nagyon jó felfogással. A többi szereplők is kitűnők voltak. A harmadik felvonásnak azt a jelenetét, melyben Lehotai a kegyelmes asszonnyal Magda lakásán végleg szakít, kár volt kegyetlenül törölni.

Szerdán a „Lengyelvér“ című ismert operett került színre, elég szép számu közönség előtt. Zaremba Heléna szerepét *Gyulai* Gizella játszotta. Kedves, mindig nívón tartott játékával, könnyed tánczával és szép toaletttel nagy hatást váltott ki. Vanda tánczosnő szerepét sok elevenességgel adta a mindig mosolygó *Nádassy* Miczi, akit minden fellépte közelebb hoz a közönség szívéhez. A könnyelmű gróft *Molnár* adta, játéka ez este is sikerült volt, egy szép betétjét lelkesen megtapsolták. *Ernyei* sok helyen finom humort tudott adni alakításához, *Csolnakossy* mély baritonja nagyon szépen érvényesült.

Csütörtökön este Bródy Sándor bizar miliője „Lyon Lea“ került színpadunkra. Az eredeti Bródynak talán hajszoltan eredeti színműve sok helyen megkapta közönségünket, de általában nem tudott oly meleget gyújtani, mint a többi Bródy daraboknál megszoktuk. A címszerepet *Nádassy* Miczi játszotta. Az operettek-nél megszokott lobogó temperamentumát sikerült a dráma levegőjében megtompítani, kacagva csicsérgő hangján karakterisztikus erőt vett a mély érzés, amely uglátszik alapvonása lányos lényének. Nem volt raffinált trükkökben gazdag, inkább melegen és egyszerűen igaz. — *Molnár*, mint rabbi, igen sikerült volt. Maszkja teljes erővel adta vissza az élet rabbiját, játéka sok részletnél mély drámai erővel volt teljes, kitérései néha tulhangosak voltak, de sohasem kellemetlenek. *Ernyei* s nagyhercegz szerepében egy író szeszélyéhez hiven, néha fenséges, néha lány szerelmes volt, mindig disztigvált, szépen megformált. *Farkas* Mihály a pupos szerepében kitűnő volt.

Pénteken délután az „Iglói diákok“ ment ijusági előadásul, este megpihent a társulat. *Szombaton*, „Vagy ő vagy senki“ című Eysler operett megy.

Vasárnap: „Szóke Pepi“ operett.
A jövő hét műsorán csupa újdonság szerepel, mint: „Kisasszony férje“ vigjáték; „Korzó szépe“ operett; „Jó éjt Muki“ vigjáték; „Papa kedvence“ vigjáték s nívós műsorú kabaré.

Hirek és vegyesek.

Sírnak a hegedűk.

Edd este tarka társaság gyülekezett a nagyterembe, a „Ciklámen“ első elő-

adása mindenkit odacsalt, akik szeretik a komoly hangot a deszkákon s akiknek melegében ver a szívük, ha a festett élet megczirkalmazott történései elfelejtetik vele a festetlen ezer sóhajós baját.....

A ferdén futó oldalszékeken fehér kezyűs asszonyok ültek, közöttük hallottam a hirt: „meghalt Gyula“.....!

Meghalt Oláh Gyula, Rimaszombat nótás cigányprimása, mint a frissen nyilott ibolya-fejek közé, ha derés szél fúj, úgy fagyott meg a hangulat egy pillanatra s a vékony asszonyi ajkak szomoruan sugták, hogy „szegény“ — a szívükben pedig bizonyosan felmuzsikált egy régi emlék, vagy talán nem is régi, amelyhez kedves köze volt az Oláh Gyula hegedűjének is.....

Azután rohant tovább az élet, kezdődött a komédia és Gyuláról nem beszélt többé senki, csak mikor a lépcsőn lefelé jöttünk s a kávéház párás ablakán átsűrődött valami selymes muzsika, gondolt megint reá a lelkem és úgy éreztem, hogy mélyebb ma a hegedűk zokogása, sötétebb a nóták bánata — gyász van az örök vigság nemzetségében, gyászolnak négy kettő szakadt húrt és egy hirtelen kifakult szomorú életet.

Nem úgy halt meg mint a kabarénóták vén cigányja, nem reszketett soha kezében a vonó, az élete derekán elégette meg a Sors a szívet simogató, könnyekkel játszó nótáit.

Csütörtökön temették. Akik szerették korszorut tettünk koporsójára s kikisértük, megsirattuk a bánatos cigányokkal együtt, hiszen hányszor sirt ő velünk, hányszor kísérte végig hízegő hegedűjével egy-egy nótás éjszakánk jó vagy rossz kedvét! *Glin.*

Királyi különös kegy. A rendeleti közlönyben érdekes hirt olvastunk e napokban. A király ugyanis folyó évi február 1-én Bécsben kelt elhatározásával farkasfalvi *Farkas* Zoltánt, kerületünk népszerű országgyűlési képviselőjét, a m. kir. honvédség szolgálaton kívüli viszonyában kivételesen is legfelsőbb kegye mből hadnagygyá nevezte ki a kassai honvédkerületi parancsnöksághoz beosztva, s szolgálat-tételre az 1. honvédhuszárezrednél való meghagyás mellett. A királyi kegyelem nagy kitüntetésre méltatta a csak néhány hét előtt szolgálat-tételre önként bevonult képviselőnk, ki egyenesen a fronton végzendő szolgálatra jelentkezett s ki az egész önkéntes csapatban a legkülönb huzár lévén, nyomban káplári sarzsit kapott. A 49 éves ujonczot nem is kellett sokáig képezni — mint ezt kedélyesen írja le az „Ujság“ is — mert az oktatás fölösleges volt a gyermekkora óta kitűnő, mesteri lovasnak ismert férfinál — s feletteseinek ugyancsak kevés gondot adott az ő katonai kiképzése. Most — a mi csaknem páratlan a maga nemében — néhány hét multán a két posztó csillagot hadnagy arany csillag váltotta fel a király különös kegyéből s úgy értesülünk magától a jelenleg itthon tartózkodó *Farkas* Zoltántól, hogy a jövő hét keddjén megy az északi frontra. Az általános rokonszenv lelkesen nyilvánult meg a képviselő huzárhadnagy személye iránt a folyó hó 26-iki megyegyűlésen, hol lelkes éljenzéssel ünnepelték őt. A hadnagy kinevezéshez őszintén gratulálunk!

Rendjelviselési engedély. A király megengedte, hogy *Szakall* Kálmán vezérkari testületi alezredek, a bajor király által neki adományozott bajor királyi érdemrend tiszti keresztjét a kardokkal elfogadhassa és viselhesse.

Ugyancsak a király megengedte, hogy *Nechvatal* János 80-ik es. és kir. gyalogezredbeli ezredek a német császár által neki adományozott 2. oszt. vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse.

Előléptetés. *Tomasz* Sándor m. kir. 12. honvédyalogezred zászlósa, *Tomasz* György csetneki bíró fia, ki az orosz-lengyelországi harcok idején hősi magatartásáért kitüntetésben is részesült, 1916. január 1-étől kezdődő ranggal, hadnagygyá lett előléptetve.

Ügyvédi kamarai hir. A miskolci ügyvédi kamara dr. *Terhes* Samu volt jolsvai ügyvédet elhalálózása folytán a kamara lajstromából törölte s irodája részére gondnokul dr. *Hoziczgy* Ferencz nagyrőczei ügyvédet rendelte ki.

Arany érdemkereszt. Az 5-ik es. és kir. gyalogezrednél *Kaufmann* Nándor tart. zászlós az arany érdemkeresztel lett kitüntetve a vitéségi érem szalagján.

Kitüntetés. Ifj. *Krajcsy* Bertalan pohorella vadgyári származásu 3. honvédyalogezredbeli hadapród a doberdói tensikon az ellenséggel szemben tanusított hősi magatartásáért 1. oszt. ezüst vitéségi éremmel lett kitüntetve és soronkívül zászlóssá lépett elő.

Szabadságon. *Juraskó* Elek, a 3. vadász zászlóalj tartalékos hadnagya, *Juraskó* Jakab nyug. műszaki főtanácsos vitéz fia, Montenegróból 14 napi szabadságra szüleihez hazaérkezett. Az Isonzónál és a szerb harcztéren számos ütköztetben vett részt a fiatal hős hadnagy, ki bátor magatartásáért királyi legfelsőbb dicsérel elismeréssel lett kitüntetve.

Téves h iradás. *Lenkey* Lászlóról téves értesítés alapján megirták a lapok s mi is megirtuk, hogy hősi halált halt. Most azt halljuk, hogy él és az olasz harcztéren küzd álnok táján ellenségünk ellen, sőt arról is hirt adhatunk, hogy vitéz magatartásáért a német császár a „német harczos érdeméremet“ adományozta neki.

Halálozások. *Madách* Ilona asszony hosszas szenvedés után február 23-án Losonczon jobblétre szenderült. Hült tetemei Losonczon, február 25-én délután 3 órakor helyeztettek örök nyugalomra az előkelő rokonság részvéte mellett. — Halálát özv. *Madách* Aladárné anyja, *Kuchinka* Istvánné testvére, ifj. *Kuchinka* István sógora és *Szakall* Aladár, *Szakall* Zoltán fiai gyászolják.

Institóris *Mariska* helybeli állami elemi leányiskolai tanítónő hosszas betegeskedés után február 25-én meghalt. Elhunyt nemcsak a családot ejtette mély gyászba, devárosunk egyik fontos kulturális intézményét, az állami elemi iskolát is, hol 15 éven át teljesítette buzgóan tanítónői feladatait. A kis lányok százait tanította gyöngéd szeretettel s szép eredménnyel. Az utóbbi években ereje megtört. Súlyos kór támadta meg szervezetét, de azért a végsőkig kitartva, igyekezett eleget tenni kötelességeinek. Tanítótársai külön gyászjelentést adtak ki. — Az elhunytban dr. *Institóris* *Endre* városi tiszti ügyész, továbbá *Garza* Pálné és *Institóris* *Margit* tanítónő nővérét gyászolja. A temetés ma, vasárnap délután 3 órakor lesz.

Varga *István* helybeli asztalos-mesternek, ki mint népfölkelő honvéd a harcztéren küzd, *Erzsike* nevű 6 éves kis leánya folyó hó 24-én elhunyt. Folyó hó 25-én temették nagy részvét mellett.

A hős temetése. Mint lapunk zárta értesülünk, az északi harcztéren elesett *Juras* *Jenő* hült tetemei már Miskolczon vannak vasárnap ide érkeznek, a vasuti állomáson f a ravatal felállíttatni s vasárnap délután 4-kor katonai disszel megy végbe a temetés.

Oláh Gyula temetése. Impozáns részt mellett temették el e hó 24-én d. u. 4 órakor *Oláh* *Gyula* rimaszombati cigányprimást, aki katonai szolgálatából rövid szabadságra hazatérve, itthon hirtelen elhalt. A város intelligenciája teljes számmal vett részt kedvelt cigányja temetésén s az egyházi szertartást *Széman* *Endre* prépost-plebános végezte. A gyászhintó előtt kormos képtű cigánygyerek vitte az elszakított huru hegedűt s utánna a primás nélkül maradt banda következett, mely a temetési menetben s a primás sirjánál is gyászindulókat és szomorú magyar nótákat játszott. A koporsón gyönyörű babérkoszoru volt, rajta széles nemzeti-szinű szalag e felirattal: „Gyulának — azok, akik szerették.“ A temetésnél a várost illető díjakat a város elengedte s ingyen sírhelyet adott. A társadalom pedig gyűjtést indított a temetési költségek s a koszoru fedezésére s az árván maradt 4 gyermek felsegélyezésére. E gyűjtés eddig 625 koronát eredményezett, ebből 420 korona a gyermekek segélye céljaira lett felhasználva. A gyűjtés nem történt rendszeresen s így ha esetleg valakinek nem volt alkalma e nemes és kegyeletes célra adakozni, küldje be jótékony adományát szerkesztőségünk címére. Az eddigi kegyes adakozásokért hálaköszönetét nyilvánítja a gyűjtő-bizottság.

Sebesültek érkezése. A helybeli Vöröskereszt kórházhoz folyó hó 25-én este külön kórházvonaton 210 harcztéri sebesült és beteg érkezett.

A hős ezredorvos temetése. Megirtuk, hogy dr. Juhász János ezredorvos a harcstéren kapott betegsége következtében elhunyt. Kolomeából írják a „Felvidéki Ujság”nak a temetéséről a következőket: A legutóbbi nagy offenzíva alatt jöttek a sebesült s betegszállító vonatok, hol Juhász drt, a front mögötti exponált galicziai betegnyugvó állomás parancsnoka volt, ki nem ismert pihenést, fáradságot; talán tíz napon keresztül egyfolytában éjjel-nappal dolgozott, szortírozta a sebesülteket, osztotta kórházakba, transzportokat állított össze, míg egyszer őt is leverte lábáról a typhus és tüdőgyulladás gyilkos kórja s ágyának dőlt. Itt a messze idegenben, távol a szerető hitves és édes gyermekeitől. De azért magyar testvérek ápolták, magyar doktorok gyógyították, féltve, önfeláldozóan, de mindhiába, a halál győzedelmeskedett felette! Megilletődve állották a koporsóját körül, — mindenki — kit a kór ágyhoz nem köt, mindenki megjelent, hogy elsírják az elválás fájó könyeit. — E hó 7-én 3 órakor Kemény Ede superior fényes papi segédlettel a koporsót beszentelte, majd dr. Safranek budapesti egy. m. tanár meghatott hangon bucsuzott el a kiváló, kötelelességtudó kartártstól, az emberbaráttól, ki életével áldozott a hazának, mert hivatása teljesítésében közben érte utól a végzete. Szem nem maradt szárazon, még a rideg katonák is könnyet morzsoltak szét szemükben. — A tábori posta énekkara „Miért oly borús...” dalt énekelt s ezzel bucsuzott el a kedves vigjó barát koporsójától. — Hat katona vállára vette a koporsóját s megindult a menet az egészségügyi katonák sorfala között, követve a hadseregcsoport-parancsnok, a vezérkar, orvosok, ápolónok, tisztelők beláthatatlan tömegétől a vasúti kocsiig, hol bewaggonirozták, hogy utolsó utjára vigyék az édes haza földjébe.

Ipartestületi gyűlés. A helybeli általános ipartestület előljárósága folyó hó 20-án id. Rábely Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg az ipartestület volt elnökének: K. Szabó Józsefnek elhunytáról s szép szavakkal méltatta azon közhasznú munkásságot, melyet az elhunyt az ipartestület megalakulása óta és más közintézmények kebelében évtizedeken át polgártársai javára végzett. — Igaz részvétét jegyzőkönyvileg fejezte ki az előljáróság, testületileg zászló alatt vonult ki a temetésre és küldöttség útján condolált a gyászoló családnak, melyet a részvét kifejezésről kivonaton értesítenek. Ezután több ipartestületi ügyet tárgyaltak. Rónay Gyula jegyző jelentését, hogy dr. Keress Samu, Geduly Géza, Tokár István Györgyné a házépítési részjegyet a p. javára visszaadományozták, hálás kötetelt vették tudomásul. — Az ipartestület vezetői anyagi viszonyok közepette a hóhoz fordult 600 korona évi segélyért az ipartestület 300 korona helyett, azonban a város a testület közhasznú működésének méltó elismerése mellett csak a régi 300 koronás segélyt szavazta meg. A város nagy megterhelhetésére is hivatkozik az értesítés, melyet az előljáróság ezen ülésen tudomásul vett s miután az anyagi terheket az ipartestület nem bírja meg, az előljáróság elfogadta azon elnöki előterjesztést, hogy az anyagi megerősödés biztosítása és a jövő évi állóság megalapozása céljából a tagsági díjak emelésére vonatkozólag ez évi közgyűlés elé indokolt javaslat terjesztessék. — Az emelés 1917. január hó 1-től kezdődnek s a javaslat előkészítő bizottságba a tisztviselőkön kívül Szabó József m., Stolcz Zsigmond, Varga Imre és Zemandl Ulrik választottak be.

Évforduló. Február hó 26-án, szombaton mult el negyven esztendeje annak, hogy a helybeli putnoki születésű kiváló népszínműíró Tóth Ede elhunyt. A 40-ik évfordulót a szlovári nemzeti színház ünneppé avarta s 25-ször előadja az elhunyt örökbecsű alkotását: a „Falu rosszát”. Érdekes teleleveníteni ez alkalomból, hogy Tóth Ede Putnokon 1844 október 4-én született s szülőházát emléktáblával is megjelölte a hálás utókor. 1876 február 26-án Budapesten halt meg a kitűnő népszínműíró, ki szegény putnoki szabómester fia volt s bár atyja a tudományos pályára szánta, az őt a gimnázium első osztályából nyert gyenge bizonyítvány, sőt nem sok reményt fűzött hozzá egy putnoki vegyeskereskedésbe boltosinas-

nak adta. Később Budapesten Posner Károly Lajos híres papirkereskedésében kapott alkalmazást s ekkor a tanuláshoz is hozzálátt, de nem sokra ment és a szinipályán próbálkozott először szinlaphordással, aztán szereppel is. 1871-ben nőül vette Benedek Mária Veronika színésznőt s 1873-ban atyja halála után Putnokon lakott huzamosabb ideig. Itt fogamzott meg agyában a „Falu rossza” eszméje s a nemzeti színház pályázatára 1874. augusztusba be is adta a darabot, melylyel 100 aranyat nyert s később ugyancsak ezen a pályázaton 100 aranyat nyert a „Tolonecz” népszínművel. Mindkét népszínmű örökbecsű, valóságos remeke, gyöngye a népszínműeknek, melyekhez halvány árnyékul sem tekinthetők a mai népszínművek.

Központi választmány ülése. A központi választmány az 1917-ik évre szóló választói névjegyzék kiigazítási munkálatainak elrendelése tárgyában e hó 26-ikán délután 3 órakor a vármegyeháza kisebb tanácskozási termében ülést tartott.

Nagyőröcze fejlődése. Érdekes ajánlat foglalkoztatja Nagyőröcze város közönségét, mely a város fejlődése érdekében megérdemelné, hogy a lehető legkedvezőbb fogadtatásban részesüljön. Egy kellő anyagi erővel rendelkező egyén a városi fürdő továbbfejlesztése mellett egy új ipari vállalatot akar ott létesíteni s ezzel rokkant katonáinknak munkaalkalmat nyújtani. A vállalkozó villamos világítással is hajlandó a várost ellátni. Az elmúlt héten ismertette a vállalkozó tervét a vármegye vezető ténylezőinél s ott messzemenő támogatást helyeztek kilátásba.

Képkiallítás Rimaszombatban. A Szent György Czéh Magyar Amatőrök és Gyűjtők egyesületének rimaszombati tagjai márczius hó első felében érdekes művészi jelenséggel lepik meg Rimaszombat város társadalmát, amennyiben egy grafikai kollektív kiállítás rendezését vették tervébe. A kiállítás anyaga legnagyobb részt a czéh által e hó első napjaiban Budapesten rendezett Tichy-testvérek kiállításának képei közül kerül ki, de más talentumos grafikusok eredeti lapjaiban is lesz alkalmunk gyönyörködni. A kiállítás igen mérsékelt belépő-díj mellett lesz két napon át megtekinthető s a tiszta jövedelem a Lukács Gézáé alispánné által lelkesen vezetett s a vak katonákat felsegélyező vármegyei akció céljaira lesz fordítva. A kiállításon csupa művészi értékű és nagy részében gömöri vonatkozású képek lesznek, amelyekről, annak idején, a fővárosi sajtó legmelegebb elismerés hangján írt.

A gömöri vaskeresztesek együttes arcképei. Markó Miklós hírlapíró közölte az „Ország-Világ” képeslap szerkesztőségénél, hogy a gömöri születésű vaskeresztes tisztek arcképét díjtalanul leközzöljék. Kéri a kitüntetettek hozzátartozóit, hogy lehetőleg márczius hó 5-ig a kitüntetettek visit-alaku arcképeit címére (Budapest, Abonyi-utca 19. sz.) beküldeni sziveskedjék.

A „stojanowi roham” czim alatt egy részlet jelent meg a „Pesti Hírlap” mult vasárnapjában dr. Berend Miklós honvéd törzsorvos legközelebbi könyvalakban megjelenő harcstéri naplójából. A híres stojanowi rohamot írja le megkapóan érdekes módon s különösen a kassai 5-ik honvédhuszárezred vitéz magartásával foglalkozik. Több helyen említi Máriássy László főhadnagyot, aki mindig elől járt a vitézségben s leírja megsebesülésének történetét is.

Háborus kabaré Tornalján. Márczius hó 11-én, szombaton este jótékonycélu kabaré-előadást rendez Tornalja intelligens közönsége, melyen helyi műkedvelők fognak közreműködni. A legújabb kabaré számok kerülnek majd színre s a változatos programmu est iránt a Sajóvígyén általános az érdeklődés.

Jótékony adomány. Lapunk szerkesztőségéhez Lederer Ida urhölgy Losoncziól négy koronát küldött és pedig két koronát a háboruban megvakult katonák, két koronát a vöröskereszt egylet részére. Köszönettel nyugtázzuk és rendeltetési helyére juttattuk. Müller Lajos koháryháza lakos 10 koronát küldött a háboruban megvakult katonák javára. Lukács Gézáé által vezetett gyűjtési akció céljaira eljuttattuk.

A 80-asok dicsősége. „Az Est” február 18-iki számában az olasz harcstérről érdekes tudósítást olvastunk, melyben le volt írva, hogy Oslavija hat házáért három nagy csatát vívtak a mi hős katonáink. Az Isonzo nyugati partján lévő kis falucska nagyon fontos pozíció volt, mert innen az olaszok a mi csapataink minden mozdulatát megfigyelhették, de meg ez képezte őrző kapuját a görzi hídtól felé kanyarodó nagy serpentin utnak. Január 14-én volt a kiújult véres dráma első felvonása, mikor az olasz elfutott és Oslavija a pécsi és a zlocovi 80. ca. és kir. gyalogezred maradt csaknem 1000 fogolylyal. Január 17-én azonban ezek felsőbb parancsra visszavonultak, de január 24-én újra megkezdte nagy tűzérési erők a támadást és 27-én a 80-ik ca. és kir. gyalogezred és a pécsi ezred elszánt, vitéz támadása után Oslavija csaknem 2000 fogolylyal újra miénk lett. Természetesen, méltó elismerés járt ki az ezrednek.

Nyilvános köszönet és nyugtázás.

A szolgálati körömben eső kórházak tisztai és legénységi állományának nevében halásan köszönöm Dr. Kovács László rimaszombati polgármester ur kegyes támogatásával összegyűjtött következő szíves adományokat:

Kmetty Herminke urhölgy 8 kötet regény és Tolnai Világlapok; — Perjessy Piroska urhölgy „Tolnai Világlapja”; — Boczkó Dániel ur 8 kötet regény; — Csillag Mór ur 28 kötet regény; — Rimaszombati prot. főgimn. „Tolnai Világlapja” — Rimaszombat város: „Oszták-magyar monarchia írásban és képben” című füzetei. — Hazánktól a legtávolabb eső litvániai harcstéren ezen ajándékok a szenvedő hősök lelkére áldásként hatnak. Az intelligenciához tartozó betegek a magyar irodalom nemes és humoros tárgyu termékeit olvasva, szellemben — kedélyben mintha újjászületnének. A szórakoztató olvasás alatt fájdalmaikat könnyebben elviselik és ennek következményeképp a jó könyvek a gyógykezelés támogatására és az egészség elnyerésének előmozdítására szolgálhatnak. Sajnos, intelligens magyar betegeink száma még mindig jóval több a rendelkezésünkre álló könyveknél. Ez oknál fogva bátor vagyok hős katonáink ilyen irányú támogatását Gömörvármegye mélyen tisztelt közönsége ősi áldozatkészségének pártfogásába ajánlani. — A legbecesebb ajándékot adná, ki Gárdonyi Győre műveit vagy a népies irodalom mulattató, de mégis komoly irányú rövid elbeszéléseit lenne kegyes czimemre küldeni. (5 kgrammig terjedő csomagban lehetséges). Ezeket a nép fiai nagy örömmel fogadják. Az újságokon kívül nincsen más olvasni valójuk, jöllehet hetekig-hónapokig tartózkodnak a kórház puszta falai között. — *Dzurányi Dezső*, a 6-ik ca. és kir. hadseregcsoport prot. referens tábori lelkésze. (Hadtápposta 148. sz.)

Panasz a tejhiány miatt. Vettük a következő levelet: „Tekintetes Szerkesztő urnak! Alulírott alázattal kérem, nincs-e már annak semmi orvoslása, hogy a sok bodegákban mindenütt van 10–15 liter tej is és nekem, aki mind apró családdal vagyok, legalább kisebb gyermekeim részére csak egy liter tejet sem tudok kapni, mert a bodegások a vidékről jövő több liter tejet hozót elfogják és a tejet sok szép beszéddel megveszik tőle és a házukhoz vitetik maguknak kimérni amennyi van, így aztán nekünk, a több apró családdal bírók, a piaczon tejet nem kapunk, mert a tejtermelőnek nincs arra szükségére, hogy a tejet a piacra vigye és ott literenkint mérje, mikor a bodegások hazavitetik és egyszerre kiméretik. Alázattal kérem tehát ismételve, hogy miként lehetne ezen segíteni, mert hogy mi mindig külön-külön járjunk a hatóságokhoz zaklatni és jelentgetni, az egyrésztől unalmas is, más részről pedig kellemetlen. — Kitűnő tisztelettel: B. J.”

Mének kivonulása. A helybeli mén-teleposztályról a fedezettési állomásokra a ménnek f. hó 27–28-ikán vonulnak ki.

Apolló színház. A színházlátogató közönség egyáltalán nem zavarja az Apolló színház forgalmát s a publikum azon része, mely a színi előadásokhoz készül 6-tól fél 8-ig a moziban szórakozik. Az előadást többnyire pontosan kezdik a mozgó-színházban s van idő még vacsorázni is a színi előadás kezdetéig.

A nyilvánosság és a mérlegek. Eddig az volt sok helyen a szokás, hogy a pénzintézetek évenként közölni szokták az alapszabályok értelmében a hírlapokban a közgyűlési meghívót s csak ritkaság számba ment nálunk is az olyan pénzintézet, mely a kereskedelmi törvény kifejezett és határozott rendelkezésének megfelelően az évi mérleget is közzétette volna. Beérték azzal, hogy a meghívón jelezték, miszerint az érdeklődő részvényesek megtekinthetik a mérleget és zárszámadást az üzlet-helyiségben. Figyelmeztetjük pénzintézeteinket, hogy a törvény rendelkezésének be nem tartása súlyos következményekkel járhat s a közgyűlés határozatait a bíróság egyszerűen megsemmisítheti mint érvényteleneket s újabb közgyűlés egybehívását rendelheti el, ami kényelmetlenséggel és sok költséggel is jár.

Pályázat lelkeszi állásra. Terray Gyula főesperes és Kubinyi Géza egyházmegyei felügyelő a gömőri ág. h. ev. egyházmegyébe kebeleztetett *sajóidéi* tót és magyar nyelvű egyház, nyugalmazás folytán megüresedett lelkeszi állására március hó 15-iki lejáratával pályázatot hirdetnek — A pályázatok a főespereshez adandók be.

Választói jogosultság igazolása. Városunk polgármestere következő hirdetményt teszi közre:

„Gömör és Kishontvármegye Közigazgatási Bizottsága az 1913. évi XIV. t. cikkbe foglalt országgyűlési képviselő választói jogosultság egyik alapját képező irni-olvasni tudás igazolása céljából a szokásos vizsgálat megtartását a folyó évre elrendelte.

Felhívom azért mindazon 24-ik életévüket betöltött férfiakat, akik az elemi népiskola VI. osztályának elvégzéséről szabályszerű államérvényes bizonyítványt felmutatni nem képesek, de irni-olvasni tudnak, hogy annak igazolása végett az elnökletem alatt álló állandó vizsgálóbizottság előtt jelenjenek meg.

A vizsgálatra jelentkezés nálam a hivatalos órák alatt történik s a vizsgálatra bocsátás felett törvény értelmében felebbezés kizárásával végérvényesen határozok.

A vizsgálat határidejéül a f. év március hó 9-ik napjának reggeli 9 óráját a városháza tanácstermébe oly figyelmeztetéssel tűzöm ki, hogy azon meg nem jelenők irni-olvasni tudásukat a később összeülendő s a választók összehívására hivatott küldöttség előtt is jogosultak igazolni.

Az elnökletem alatt működő vizsgálóbizottság a sikerrel kiállott vizsgáról államérvényes bizonyítványt ad, mely irni-olvasni tudást egyszer s mindenkorra igazolja.

Az egész eljárás, valamint a kiadandó bizonyítvány teljesen díjtalan. A jelentkezésről az illető elismervényt kap, melynek sorszáma a vizsgálatra bocsátásnál is sorrend gyanánt fog szolgálni

Rimaszombat, 1916. évi február hó 22-én.

Dr. Kovács, polgármester.

Közgyűlés. A Rozsnyói Jótékony Nőegylet február 27-én, vasárnap délután 3 órakor Rozsnyón, a városháza tanácstermében tartja rendes évi közgyűlést, melynek az óvoda volt védnökének, Andrassy Denesné grótnő arcképének ünnepélyes bemutatása is tárgyát képezi.

A katonaság számára gyűjtött szederceserje levél szállítása. A kir. tanfelügyelőség ez uton is felhívja a vármegye tanitóságát, hogy a gyűjtött szederceserje levél szárítva a Hadsegélyző Hivatalnak Budapest, V., Országház-tér küldendő. A gyűjtött szederceserje levél mennyiségéről pedig egyúttal a kir. tanfelügyelőségnek jelentés teendő. — Rimaszombat, 1916. február hó 3-án.

Bihary, vezető kir. s. tanfelügyelő.

Súlyos lövés. Gortvapusztán folyó hó 21-én egy 17 éves gazdasági cseléd Pócs György bement az urasági szobába, hol a falhoz támasztva volt a töltött vadászfegyver. A fiatal legény a fegyvert kezébe vette s azt lefelé tartva a csövet vizsgálta. A fegyver elsült s a szerencsétlen fiu bal alszárát a lövés összeroncsolta. Óriási vérvetés után teljesen kimerülve szállították be a helybeli közkórházba, hol az orvosok amputálták az alszárát, de életben maradásához kevés a remény.

ÉRTESÍTÉS! Értesitem a nagyérdemű uri közönséget, hogy a közeledő tavaszi és nyári időnyre **tiszta gyapju szövetek** nagy választékban raktárra érkeztek, amiért felkérem nagybecsű vevőimet, hogy szükségletüket saját érdekükben mennél előbb szerezzék be.

Tisztelettel: **JÓZSA A.**
Katonai czikkék legelőcsőbb bevásárlási forrása.
A GÖZFÜRDŐ folyó hó 28-án, hétfőn kazántisztítás miatt zárva marad. — Kedden ismét a t. közönség rendelkezésére áll.

Fürdővezetőség.

„**A Társaság.**“ Ezuttal Jeszenszky Sándorné a nagyműveltségű és társaságszerető kedvelt dáma szól hozzá a magyar társaság kérdéséhez s pompás cikkében érdekes nézőpontokból fejtegeti a nagy jelentőségű problémát. Tormay Czezil pályakoszos regényének egyik részlete mellett a Klebelsberg Kunó grófról Lhevinne Józsefről írott czikkék, az „Egymás Közt“ rovat és több érdekes apróbb közlemény mellett Kiss Géza, Sziny Lajos és M. Radich Jolán versei teszik változatosabbá az illusztrációban is bővelkedő új számot. „A társaság“ előfizetési ára egész évre 18 K. félévre 10 K. negyedévre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest Ritz-szálló.

Közzgazdaság.

Termeljünk zöldségfélét.

A földmivvelésügyi miniszter utasította az általi kertészeti intézményeket, hogy — a konyhakerti termeléshez a folyó évben a közéletmezés szempontjából még a múlt évinél is nagyobb érdekek kapcsolódván — a korai, kései s általában az összes konyhakerti terményeknek minél tömegesebb termesztéséről gondoskodjanak. E végből a helybeli (kurinczi) kertészeti telepen a konyhakerti palánták tömeges előállítására is nagy súlyt helyezünk, hogy — siker érdekében — a saját szükségletünket meghaladó palántákkal és vetőmagokkal arra érdekeseknek segítségükre lehessünk.

Talán fölösleges hangsúlyoznom a konyhakerti termesztés fontosságát, a mai nehéz időkben, midőn a férfi munkaerőnek nagy hiányában vagyunk s midőn ellenségeink hitvány kiéheztető politikája következtében magunkra vagyunk utalva s a többtermesztés jelszavával kell élnünk. A konyhakertészkedés az előkészítő talajmunkálaton kívül nem igényel nagy fizikai erőt, ennél fogva iskolás gyermekek és női kezek a termesztéshez elegendők. Élénk emlékeztünkben van még a budapesti tanuló ifjúság által a múlt évben keresztül vitt konyhakerti actió, mely az erkölcsi sikereken kívül kat. holdanként 467 koronát jövedelmezett. Miért nem csinálható meg ez nálunk is?

Közvetlen szemlélője voltam a fővárosi ifjúság munkálkodásának s mondhatom, a munkaszeretetük és kitartásuk mindenkit bámulatba ejtett.

Ne késlekedjünk, mert itt az ideje, hogy a munkához fogjunk. E hó végén már vethetjük a sárgarépat, carottát és petrezselymet. Terület van elég, a tultermeléstől nem kell félnünk. Értékesítési szempontból Rimaszombat a legjobbak közé tartozik, azonkívül konzervgyár is van helyben, mely bármely mennyiséget feldolgoz. Ne hagyjuk, hogy a szomszéd vármegyéből hozzák szeker-számra a paradicsomot s káposztát, mikor azt mi is megtudjuk termelni.

Szaktanácsal, utbaigazítással — amennyire hivatalos teendőim engedik — szívesen szolgállok. E helyen még hangsúlyoznom kell, hogy a vetőmaggal takarékoskodjunk. Franciaországból, Amerikából már nem kaphatunk, Németországból is csak korlátolt mennyiségben. A jövő feladata tehát az is, hogy vetőmagvainkat is magunk termeljük.

Ennek az ideje már valóban elérkezett.

Hoppé Imre, áll. kertész.

Törvényhatósági gazdasági munkabizottságok.

Uj rendelet a hadifoglyok alkalmazására vonatkozólag.

A m. kir. kormány tolyó hó 11-én 550/916. M. E. szám alatt kelt rendeletében intézkedik

a törvényhatósági munkabizottságok szervezéséről, amely bizottság minden vármegyében megalkandó.

Ezen bizottságnak feladata a munkaerőkellő kihasználása érdekében:

a) a hadifoglyok munkájának a polgári hatóságok hatáskörébe eső ügyeit intézni;

b) a katonai munkás osztagok és a katonai lovak (nem harctéri sebesült lovak) a később kiadandó rendelet szerint közreműködni; a katonai munkás osztagok és a katonai lovak kiadását központilag a honvédelmi miniszter fogja intézni.

E szerint a törvényhatósági gazdasági munkabizottság fogja megállapítani, hogy a földmivvelésügyi miniszternek rendelkezésére bocsátott és az általa az egyes törvényhatóságok részére meghatározott hadifogoly kontingensből a megye területén kinek és hány fogoly adassék.

A hadifoglyok elszállásolását, ételmezését és általában a szabályzat betartását ellenőrizteti, a hadifoglyok részére szükséges ruházat, cipők és takarók megszerzésével közreműködik. A bizottság veszi át és kezeli a hadifoglyok kiadásához kötött óvadékokat is.

Ezentul hadifoglyok átengedése végett a törvényhatósági munkaügyi bizottsághoz kell fordulni.

A bizottság elnöke a törvényhatóság első tisztviselője, tehát az alispán.

A bizottság tagjait a főispán hozzájárulásával az elnök nevezi ki.

Tavaszi vetőmagvak megrendelése. A vetési időszak közeledésére és a szállítási nehézségekre való tekintettel a m. kir. földmivvelésügyi miniszter akként intézkedett, hogy tavasz-buza- és árpavetőmagra csak olyan megrendelések fogadhatnók el, amelyek legkésőbb február 29-ig, zabra nézve pedig csak olyanok, amelyek legkésőbb március 15-ig a vármegyei vetőmagellenőrző-bizottság útján a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez a vétárral együtt beérkeznek. Az ezen határidőkön túl beérkező megrendelések fogantatosítottatni nem fognak.

Erdei vasut. A kereskedelemügyi miniszter a Coburg hercegi erdőigazgatóságnak, hogy a Zólyombrezó—Breznóbánya—Tiszolcz helyi érdekű vasut breznóbánya—vereskői vonalnak Ágostonlak megállójától a Hroncsok nevű völgy mentén 11 km. hosszban és a murányvölgyi helyi érdekű vasut Muránylja állomástól, illetve az uradalmi fűrésztele a Szuhadol nevű völgy felső részéig 6 km. hosszban vezetendő keskeny vágányu gőz, illetve lőüzemű erdei vasut előmunkálataira egy év tartamára engedélyt adott.

A feledi takarékpénztár r. t. közgyűlése e hó 20-án délelőtt volt Czibur Pál elnöklete mellett, az eredményes üzletév osztalékaként 6 korona fizettetik részvényenként.

A Garamvölgyi Takarékpénztár r. t. pohorella vasgyári pénzintézet március hó 5-én tartja ez évi (IX-ik) rendes közgyűlést, melyen a szokásos tárgyakon kívül 3 igazgatósági póttag választása is szerepel. Az intézet múlt évi zárszámadása már megjelent s az ebben közölt igazgatósági jelentés szerint, dacára a költsön-állag és a betétállomány apadásának, az üzletévi eredmény kedvezőbb volt mint az 1914. évben. A 18611 korona 35 fillér tiszta nyereségből 6000 korona osztatik fel (5 koronával) a részvényesek között, 7000 korona tartalékalapra fordittatik, a többi leírásokra, remunerációkra és jótékony célra. Résztétel emlékszik meg a jelentés az intézet pénztárnokának Kahle Frigyesnek elhunytáról és Kemény Géza s. könyvelő súlyos megsebesüléséről.

Közgyűlési naptár. Február hó 27-én Tornaljai Bank r. t. Tornalja.

Febr. hó 27-ikén: Nagyroczei Népbank r. t. Nagyrocze.

Március hó 5-én: Garamvölgyi Takarékpénztár r. t. Pohorellavasgyár.

Március hó 5-én: Tornaljai Takarékpénztár r. t. Tornalja.

Március hó 8-án: Runyai Fogasztási Szövetkezet Runya.

Március hó 10-én: Nyustyai Takarékpénztár r. t. Nyustya.

Március hó 16-án: Rimaszombati Takarékpénztár r. t. Rimaszombat.

Mennyi vetőmagot rendeltek Gömörben? A vármegyei vetőmag ellenőrző bizottságnál e hó 25-ig a következő mennyiségű vetőmag rendelések történtek és fogadtattak el s nagy részük már leszállítást is nyert: *trave buza* 202'60 mm., *árpa* 1003'85 mm., *zab* 523'30 mm., *közönséges tengeri* 361'05 mm., *csinquantin tengeri* 32 mm., *köles* 2 mm.

Erdőörök háborus segélye. A kir. erdőfelügyelőség előterjesztést tett a vármegyei közigazgatási bizottság gazdasági albizottságához, hogy a járási erdőörök részére 20%-os háborus segélyt állapítson meg. Az albizottság a jövő havi ülésén fog e tárggyal foglalkozni és minden bizonnyal hozzájárul az erdőfelügyelőség javaslatához.

Szerkesztői üzenet.

H. G. Besztercebánya. Köszönjük. Kár, hogy nagyon szűkre kell szabnunk rovatainkat s így a hangulatos kis riport kimaradt. Levelet írunk.

M. M. Budapest. A rozsnyói rokkanttelep ügyében írt közleménye tudtunkkal nem aktuális, mert az ügy már tárgyalás alatt állott és — sajnos — nem nyert kedvező döntést.

B. K.-né Harmansdorf. A kör szabályaiba ütközik nem teljesíthető.

L. Gy. Szendrői. Köszönjük a küldeményt.

J. A. Czakó. Köszöljük, ha rá kerül a sor. Köszönet.

K. G. Sorát fogjuk ejteni, csak egy kis türelmet kérünk.

Hirdetmény.

1796—1915—9. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy **dr. Fabinyi Leó** kir. közjegyző **Nagyrőczen hivataltos működését** 1916. évi február hó 22 én megkezdte.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1916. febr. hó 19 én.

Cseh István, s. k. t. h. elnök.

A kiadmány hitelül:
Masika László, tszéki irnok.

Meghívó.

A Runyai Fogyasztási Szövetkezet
f. évi márczius 8-án d. u. 2 órákor
Runyan, a ref. iskola termében tartja
évi rendes közgyűlését.

Tárgysorozat:

1. Megnyitó.
  2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
  3. Számadások, mérleg, nyereség-vesztégszámla előterjesztése.
  4. Előterjesztések. Indítványok.
- A mérleg, nyereség-vesztégszámla a szövetkezetben kifüggesztetett.

Runya, 1916. február 18.

Az Igazgatóság.

○○○○○○○○○○○%○○○○○○○○○○○

Két leány, az egyik négy polgárit, a másik kereskedelmit végzett, **helyben vagy vidékre**

irodai alkalmazást keres.

Czim: Megtudható a kiadóhivatalban.

○○○○○○○○○○○%○○○○○○○○○○○

Eladó

16 darab, nagyrészen február végére teljesen lemalaczozott javakorabeli **anyakocza,** továbbá **20** darab szépen fejlett **éves kocsa-süldő,** 2 drb idegenverü kansüldővel — kon-dás hadbavonulása miatt — eladó.

Uzv. Hegyessy Sándorné Csoltó, posta, vasutállomás: Gömörpanyit.

2-2

MEGHÍVÓ.

A Nyustyai Takarékpénztár Részvénytársaság

1916. évi márczius hó 10-én délelőtt
fél 12 órákor saját helyiségében tartja

XXX-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1915. évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a nyereség felosztás iránt határozathozatal.
3. Egy felügyelőbizottsági tag választása.
4. Indítványok.

Kelt Nyustyan, 1916. február hó 16 án.

Az igazgatóság.

A mérleg és a jelentések — a hivatalos órák alatt — az üzlethelyiségben naponta megtekinthetők.

Eladó vagy kiadó lakás. 2-3

Négy szoba mellékhelyiségekkel és kerttel
Rimatomássalva fő-ut 8. szám.
Értekezhetni lehet ugyanott naponta délelőtt 10 óráig, délután 4 óráig.

Arlejtési hirdetmény.

176—1916. szám. — Gömör és Kishontvármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlésének 14479—1915. kgy. számú határozata folytán, a ragályi egészségügyi kör székhelyén **Ragályon,** egy 4 szoba, 1 előszoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 istálló, pincze és egyéb mellékhelyiségekből álló **körorvosi lak építése** határozottatott el, a háborus állapotok megszűnte után.

Felkérem ennél fogva mindazon mérnök és építési vállalkozókat, a kik hajlandók a tervrajz és költségvetést elkészíteni, ebbeli hajlandóságukat a ragályi körjegyzői hivatalnál sziveskedjenek bejelenteni, a hol is a bővebbi utasítások meg fognak adatni.

Ragály, 1916. február 15.

Baranyay Horváth Sándor

1-2

körjegyző.

Kiadó lakás és bolthelyiség

Andrássy-utca 1. számú házban
egy szép, egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség **azonnal is** bérbe vehető.
Értekezhetni: **Andrássi** fényképészszel. 15-*

Kiadó lakás 2-*

Szűjártó-utca 49. szám alatti emeleti lakás, mely áll: 3 szoba, alkove, fürdő-szoba, konyha, éléskamara és mellékhelyiségekből, villanyvilágítás és vízvezetékekkel ellátva, folyó évi **május hó 1-től** bérbeadó. — Értekezhetni lehet **Rákóczy-utca 4. sz. alatt.**

Kiadó lakás

Koháry-utca 6. szám alatt egy két és egy három szobából álló lakás vízvezetékekkel és villanyberendezéssel a hozzátartozó mellékhelyiségekkel **folyó évi május hó elsejétől kiadó.**

Kiadó lakás

Tompa Mihály-utca 35. sz. ház (magános udvar), mely 3 szoba, előszoba, konyha, kamra s a szükséges mellékhelyiségekből áll, vízvezeték és villanyvilágítással van berendezve, **május 1-től** kiadó.
Értekezhetni lehet **Domborovszky Istvánné** tulajdonossal (Deák Ferencz-utca 16. sz. a.) 2-3

Meghívó.

A Rimaszombati Takarékpénztár

1916. évi márczius hó 16-ikán délelőtt 9 órákor fogja saját helyiségében megtartani

LIV-ik évi rendes közgyűlését,

melyre t. részvényeseit meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az elmúlt évről. Zárszámadások és nyereség felosztás iránti határozat.
2. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
3. Öt felügyelő-bizottsági tag és napbiztosok választása.